

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายในการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือหลักประกันในชั้นสอบสวน
คำสำคัญ	ปล่อยชั่วคราว/หลักประกัน/ชั้นสอบสวน
นักศึกษา	ทิพย์รัตน์ กุหลาบแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ศิวพร เสาวคนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	พันตำรวจเอก ดร.คมสัน สุขมาก
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือหลักประกันในชั้นสอบสวน โดยศึกษากฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการไม่ได้รับโอกาสในการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหา เมื่อเทียบกับฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ผู้ต้องหาได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราวอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่นำหลักประกันมาเป็นข้อพิจารณาประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนของประเทศไทยมักประสบปัญหาว่า ผู้ต้องหาซึ่งมีความประสงค์ขอปล่อยชั่วคราวจะต้องมีประกันหรือหลักประกัน ทำให้คนด้อยโอกาสที่มีประวัติดี แต่มีฐานะยากจน ไม่มีหลักประกันอย่างเพียงพอ ต้องถูกคุมขังระหว่างสอบสวน ขาดโอกาสการได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ซึ่งถือเป็นการขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพเมื่อพิจารณาระหว่างคนที่มีความฐานะทางเศรษฐกิจดีกับคนที่มีความฐานะทางที่เศรษฐกิจไม่ดี และแม้กระทรวงยุติธรรมจะได้จัดตั้งกองทุนยุติธรรมขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น แต่การขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม จะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมทำให้เกิดความล่าช้า ส่งผลให้ผู้ต้องหาไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร อีกทั้งการมีกองทุนยุติธรรมก็มิได้แก้ปัญหาคือต้นเหตุ เนื่องจากการขอปล่อยชั่วคราวยังคงต้องใช้หลักประกัน โดยเงื่อนไขดังกล่าวถูกบัญญัติไว้ในประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 (4) ว่า “...หลักประกันไม่น่าเชื่อถือ” และขั้นตอนการขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกันในชั้นสอบสวน ตามประมวลวิธีพิจารณา

ความอาญา มาตรา 111 ยังไม่มีความชัดเจนถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอลปล่อยตัวชั่วคราว โดยไม่ใช้หลักประกัน เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจสั่งคำร้องขอลปล่อยชั่วคราว นอกจากนี้ รัฐยังไม่มี มาตรการหรือบทกำหนดโทษในกรณีเมื่อผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีหลักประกัน และต่อมาผู้ต้องหาหลบหนีไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย เห็นควรให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในประเด็นเงื่อนไขในการพิจารณาการสั่งคำร้องขอลปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นสอบสวน และให้มีการ กำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์และวิธีการการขอลปล่อยชั่วคราว โดยไม่ใช้หลักประกันในชั้นสอบสวน ให้มีความชัดเจน รวมทั้งให้มีการกำหนดบทลงโทษกรณีที่ผู้ต้องหาในคดีอาญาได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีประกันหรือหลักประกันในชั้นสอบสวนแล้วหลบหนีไป